

ЗАКОН ЗА ВРШЕЊЕ НА РАБОТИ ЗА ЗАСТАПУВАЊЕ ВО ЦАРИНСКИТЕ
ПОСТАПКИ -Неофицијален пречистен текст („Службен весник на РМ бр. 180/14,
154/15, 192/15 и 23/16)

I. ОПШТИ ОДРЕДБИ

Член 1

Со овој закон се уредуваат начинот и условите за издавање и одземање на одобрение и лиценца за вршење на работи на застапување пред царинските органи заради спроведување на дејствија и формалности пропишани со царинските прописи, за полагање на стручен испит за лиценциран застапник, составот и мандатот на Комисијата за полагање на стручен испит, видот на надоместоците кои се плаќаат и видот на евиденциите кои се водат согласно овој закон, и начинот на кој се спроведува контролата над работата на овластените царински застапници и лиценцираните застапници.

Член 2

Поимите употребени во овој закон го имаат следното значење:

1. „Лице“ е физичко лице или правно лице;
2. „Царински формалности“ се сите дејствија кои мора да бидат спроведени од страна на странките и царинскиот орган со цел да се применат царинските прописи;
3. „Царински орган“ е организациона единица на Царинската управа утврдена со закон која е надлежна за примена на царинските или другите прописи каде што може да се извршуваат сите или некои од пропишаните формалности;
4. „Овластен царински застапник“ е лице на кого му е одобрено да врши работи на застапување во царинските постапки;
5. „Лиценциран застапник“ е физичко лице кое има лиценца за вршење на застапување во царинските постапки и кое е овластено да потпишува царински декларации;
6. „Царински прекршоци“ се прекршоци утврдени со Законот за Царинска управа, Царинскиот закон, Законот за царински мерки за заштита на права од интелектуална сопственост, Законот за акцизите и/или други закони со кои одредени прекршоци се дадени во надлежност на Царинската управа;
7. „Здружение на застапници“ е групација или друга форма на организирање на шпедитери и логистички оператори при стопанска комора регистрирана во Република Македонија во која членуваат повеќе од половината од вкупниот број на овластени царински застапници или која е членка на соодветна меѓународна организација или асоцијација.

Член 3

- (1) Работи на застапување во царинските постапки може да врши трговско друштво или трговец поединец кое ги исполнува условите пропишани со овој закон и има одобрение за вршење на работи на застапување во царинските постапки (во натамошниот текст: овластен царински застапник).
- (2) Овластен царински застапник ги врши работите на застапување во царинските постапки, односно спроведува царински дејствија и формалности и/или поднесува царинска декларација во име и за сметка на друго лице (директно застапување) или во свое име, но за сметка на друго лице (индиректно застапување), само преку лице кое има лиценца за вршење на застапување (во натамошниот текст: лиценциран застапник).

- (3) Одобрението и лиценцата од ставовите (1) и (2) на овој член не се преносиви на друго лице.

Член 4

- (1) На постапките за издавање и одземање на одобрение и лиценца за вршење на работи на застапување, ако со овој закон поинаку не е определено, се применува Законот за општата управна постапка.
- (2) Против одлуките, кои во управна постапка ги донесува царинскиот орган може да се поведе управен спор пред надлежниот суд.
- (3) Тужбата не го одлага извршувањето на одлуката.

II. ОДОБРЕНИЕ ЗА ВРШЕЊЕ НА РАБОТИ НА ЗАСТАПУВАЊЕ ВО ЦАРИНСКИТЕ ПОСТАПКИ

Член 5

- (1) Одобрение за вршење на работи на застапување во царинските постапки се издава на трговско друштво или трговец поединец кое ги исполнува следниве услови:
- а) е регистрирано во Република Македонија;
 - б) е регистрирано за вршење дејност, која вклучува и застапување во царински постапки;
 - в) има вработено на неопределено време најмалку еден лиценциран застапник;
 - г) располага со деловен простор и опрема за вршење на застапување во царински постапки соодветна за пристапување до компјутерскиот систем на Царинската управа за обработка на царински и други документи;
 - д) да поднесе писмена изјава дека во рок од 30 дена од добивање на одобрението за вршење на работи на застапување во царинските постапки со Царинската управа ќе склучи договор за пристапување до компјутерскиот систем за обработка на царински документи;
 - ѓ) приложи изјава дека ќе го гарантира исполнувањето на обврските кои може да произлезат од вршењето на застапување во царинските постапки според овој закон;
 - е) во последните две години подносителот на барање и одговорното лице кај подносителот на барање со една или повеќе правосилни одлуки на надлежен прекршочен орган, односно суд, не се огласени за виновни за сторен царински прекршок и дека не им е изречена глоба во вкупен износ кој надминува 20.000 евра во денарска противредност или не се огласени за виновни со правосилна одлука на надлежен суд за кривично дело против јавните финансии, платниот промет и стопанството, кривично дело против службената должност, кривично дело против правниот сообраќај или кривично дело определено со Законот за акцизите;
 - ж) нема ненамирени обврски и долгови кон државата.
- (2) Одобрението од став (1) на овој член го издава Царинската управа, по барање на трговското друштво или трговецот поединец.
- (3) Одобрението од став (1) на овој член Царинската управа го издава во рок од 30 дена од денот на приемот на уредно поднесеното барање кон кое се приложени сите докази за исполнетост на условите од став (1) на овој член.

- (4) Министерот за финансии поблиску ги пропишува доказите за исполнетост на условите од став (1) на овој член и формата и содржината на барањето од став (2) на овој член.
- (5) Доказите за исполнување на условите за издавање на одобрение за вршење на работи за застапување во царинските постапки од став (1) точки а), б), е) и ж) на овој член ги прибавува овластеното службено лице во Царинската управа кое е должно во рок од три дена од денот на приемот на барањето да ги побара доказите од надлежниот јавен орган.
- (6) Овластеното службено лице од надлежниот јавен орган е должно бараните докази од ставот (5) на овој член да ги достави во рок од три дена од денот на приемот на барањето.

Член 6

Овластениот царински застапник е должен во рок од осум дена да ја извести Царинската управа за секоја промена која се однесува на исполнување на условите пропишани со член 5 став (1) на овој закон кои се релевантни за издавање, изменување или укинување на одобрението за вршење на работи на застапување во царинските постапки или лиценцата за вршење на застапување.

III. ЛИЦЕНЦА ЗА ВРШЕЊЕ ЗАСТАПУВАЊЕ ВО ЦАРИНСКИТЕ ПОСТАПКИ

Член 7

- (1) Работите на лиценциран застапник може да ги врши лице кое има лиценца за вршење на застапување согласно овој закон.
- (2) Лиценца за вршење на застапување во царинските постапки се издава на лице кое ги исполнува следните услови:
- а) има најмалку средно образование, најмалку две години работно искуство во областа на царинското работење и положен стручен испит за лиценциран застапник.
- (3) Покрај условите од став (2) на овој член лицето треба да ги исполнува и следните услови:
- а) во последните две години со една или повеќе правосилни одлуки на надлежен прекршочен орган, односно суд, не е огласено за виновно за сторен царински прекршок и дека не му е изречена глоба во вкупен износ кој надминува 2.000 евра во денарска противвредност или не се огласени за виновни со правосилна одлука на надлежен суд за кривично дело против јавните финансии, платниот промет и стопанството, кривично дело против службената должност, кривично дело против правниот сообраќај или кривично дело определено со Законот за акцизите;
- б) да има активно познавање на еден од трите најчесто користени јазици на Европската унија (англиски, француски, германски) преку поседување на меѓународно признат сертификат издаден од официјален европски тестатор, член на здружението ALTE на европски тестатори, или уверение од меѓународна институција на A1 (A1) нивото на ЦЕФР (CEFR), односно ФЦЕ, БУЛАТС; или ТОЕФЕЛ ПБТ најмалку 310 бода, ТОЕФЕЛ ЦБТ најмалку 35 бода или ТОЕФЕЛ ИБТ најмалку 10 бода, или ДЕЛФ, ТЦФ, ТЕФ, или Гете сертификат.

- (4) Лиценцата од ставот 1 на овој член Царинската управа ја издава во рок од 30 дена од денот на приемот на уредно поднесеното барање кон кое се приложени сите докази за исполнетост на условите од ставовите (2) и (3) на овој член.
- (5) Министерот за финансии поблиску ги пропишува доказите за исполнетост на условите од ставовите (2) и (3) на овој член, формата и содржината на барањето од став (4) на овој член.
- (6) Доказот за исполнување на условот за издавање на лиценца за вршење на работи за застапување во царинските постапки од став (3) точка а) на овој член го прибавува овластеното службено лице во Царинската управа кое е должно во рок од три дена од денот на приемот на барањето да го побара доказот од надлежниот јавен орган.
- (7) Овластеното службено лице од надлежниот јавен орган е должно бараниот доказ од ставот (6) на овој член да го достави во рок од три дена од денот на приемот на барањето.

Член 8

- (1) Со лиценцата од членот 7 на овој закон, на барање на лиценцираниот застапник Царинската управа му издава и легитимација на лиценциран застапник (во понатамошниот текст: легитимација).
- (2) Министерот за финансии ги пропишува формата и содржината на барањето и на легитимацијата од став (1) на овој член.
- (3) При вршењето на работите во службените простории или просториите на Царинската управа или додека е вклучен во спроведувањето на службени работи надвор од работниот простор, лиценцираниот застапник е должен легитимацијата од став (1) на овој член да ја носи на себе на видливо место.
- (4) Лиценциран застапник кој ќе воспостави работен однос кај друг овластен царински застапник е должен во рок од осум дена од воспоставувањето на новиот работен однос, да ја врати издадената легитимација и да побара од Царинската управа издавање на нова легитимација.
- (5) Царинската управа ја поништува вратената легитимација.

Член 9

Лиценцираниот застапник е должен во рок од осум дена да ја извести Царинската управа за секоја промена која се однесува на исполнување на условите од член 7 на овој закон кои се релевантни за издавање или укинување на издадената лиценца за вршење на застапување и/или за издавање или поништување на издадената легитимација.

Член 10

- (1) За издавање на лиценцата од член 7 на овој закон и на легитимацијата од член 8 став (1) и став (4) на овој закон, Царинската управа наплатува надоместоци во висина на реалните трошоци за нивно издавање.
- (2) Министерот за финансии ја пропишува висината на надоместоците од ставот (1) на овој член.

IV. ОДЗЕМАЊЕ НА ИЗДАДЕНО ОДОБРЕНИЕ И ЛИЦЕНЦА ЗА ВРШЕЊЕ НА ЗАСТАПУВАЊЕ ВО ЦАРИНСКИ ПОСТАПКИ

Член 11

- (1) Царинската управа го одзема одобрението за вршење на работи за застапување во царинските постапки ако:
 - а) по издавање на одобрението настапат околности поради кои овластениот царински застапник повеќе не ги исполнува условите пропишани во **член 5** на овој закон;
 - б) по издавање на одобрението над овластениот царински застапник е отворена стечајна постапка;
 - в) во период од 30 дена од денот на издавање на одобрението не побара од Царинската управа пристап во компјутерскиот систем за обработка на царински документи.
 - г) ако два пати во период од две години со правосилна одлука му е изречена мерката од член 48 став (1) на овој закон.
- (2) Овластениот царински застапник и Царинската управа со договор меѓусебно ги уредуваат правата и обврските за пристапување во компјутерскиот систем за обработка на царински документи, согласно закон.

Член 12

- (1) Царинската управа ја одзема издадената лиценца за вршење на застапување во царински постапки ако:
 - а) по издавањето на лиценцата настапат околности поради кои лиценцираниот застапник повеќе не ги исполнува условите пропишани во член 7 на овој закон;
 - б) ако лиценцираниот застапник два пати последователно не присуствувал на дополнителната обука од член 33 на овој закон;
 - в) ако два пати во период од две години со правосилна одлука му е изречена мерката од член 48 став (2) на овој закон.
- (2) Во случаите од ставот (1) на овој член, лиценцираниот застапник е должен во рок од осум дена да ја врати издадената легитимација.

V. СТРУЧЕН ИСПИТ ЗА ЛИЦЕНЦИРАН ЗАСТАПНИК

Член 13

- (1) Стручен испит за лиценциран застапник може да полага лице кое:
 - а) има завршено најмалку средно образование,
 - б) има најмалку една година работно искуство во областа на царинското работење,
 - в) да има активно познавање на еден од трите најчесто користени јазици на Европската унија (англиски, француски, германски) преку поседување на меѓународно признат сертификат издаден од официјален европски тестатор, член на здружението ALTE на европски тестатори, или уверение од меѓународна институција на A1 (A1) нивото на ЦЕФР (CEFR), односно ФЦЕ, БУЛАТС; или ТОЕФЕЛ ПБТ најмалку 310 бода, ТОЕФЕЛ ЦБТ најмалку 35 бода или ТОЕФЕЛ ИБТ најмалку 10 бода, или ДЕЛФ, ТЦФ, ТЕФ, или Гете сертификат и
 - г) има уверение за посетена претходна обука за лиценциран застапник.

- (2) За полагање на стручниот испит за лиценциран застапник се плаќа надоместок во висина на реалните трошоци за негово спроведување и за работата на Комисијата.
- (3) Претходната обука за лиценциран застапник ја организира и ја спроведува Царинската управа самостојно или во соработка со здружението на застапници.
- (4) За посетување на претходната обука за лиценциран застапник посетителот на обуката плаќа надоместок во висина на реалните трошоци за негово спроведување.
- (5) Министерот за финансии поблиску ги пропишува програмата за спроведување на претходната обука и висината на надоместоците од ставовите (2) и (4) на овој член.

Член 14

(1) Стручниот испит за лиценциран застапник се спроведува најмалку два пати годишно;

(2) Стручните и административните работи за потребите на спроведување на стручниот испит ги врши Царинската управа за што директорот на Царинската управа определува одговорно лице кое утврдува дали кандидатот ги исполнува условите за полагање на испитот, а испитот технички се спроведува во единствениот електронски систем за полагање на испити;

(3) На одговорното лице од став (2) на овој член за секоја одржана испитна сесија му следува паричен надоместок, во износ од една четвртина од просечната нето плата во Република Македонија, за што Царинската управа донесува решение; (4) Барањето за полагање на испит кандидатот го поднесува до Царинската управа;

(5) Со барањето за полагање на испитот кандидатот е должен да поднесе докази за исполнување на условите за полагање на стручниот испит, пропишани со овој закон;

(6) Испитот се полага во просторија за полагање на испит, посебно опремена за полагање на стручен испит со материјално-техничка и информатичка опрема, интернет врска и опрема за снимање на полагањето;

(7) Кандидатите на кои им е одобрено барањето за полагање на испитот и јавноста се информираат за датумот и времето на полагање на испитот, најмалку осум дена пред одржување на испитот преку веб страната на Царинската управа и Јавниот радиодифузен сервис;

(8) Полагањето на испитот се снима и во живо се емитува на веб страницата на Царинската управа, а ако поради технички причини снимањето се прекине, снимката од целиот испит се поставува на веб страницата на Царинската управа;

(9) Критериумите во однос на просторните услови и материјално-техничката и информатичката опрема на просториите за полагање на стручен испит ги пропишува министерот за финансии;

(10) Во просторијата за полагање на испитот за време на полагање на испитот се присутни Комисијата од член 30 на овој закон и еден претставник од Министерството за информатичко општество и администрација (информатичари);

(11) Овластеното правно лице кое технички го спроведува испитот е должно да го блокира радио френквенцискиот опсег во просторијата за полагање на испитот за време на спроведување на испитните сесии;

(12) Агенцијата за електронски комуникации (во понатамошниот текст АЕК) врши постојан мониторинг на блокирањето на радио френквенцискиот опсег во просторијата за полагање на испитот, со цел да се спречи секаков вид на

електронска комуникација со околината надвор од просторијата за полагање на испитот;

(13) АЕК во просторијата за полагање на испитот инсталира мерна опрема која обезбедува електронски запис од извршените мерења во траење од 30 дена, и истите се складираат во централниот контролен систем на АЕК;

(14) АЕК формира тричлена комисија која изготвува извештај врз основа на електронските записи складирани во централниот контролен систем на АЕК и истиот го доставува до Царинската управа најдоцна во рок од 15 дена од завршување на испитната сесија.

Член 15

- (1) Стручниот испит за лиценциран застапник се состои од два дела и тоа:
 - прв дел (теоретски дел), со кој се проверува теоретското знаење на кандидатите и
 - втор дел (студија на случај), со кој се проверува способноста за примена на царинските прописи во практиката.
- (2) Испитот од ставот (1) на овој член се полага писмено по електронски пат со одговарање на определен број прашања во вид на решавање на електронски тест на компјутер.
- (3) Првиот дел од испитот се состои од 60 прашања од следните области:
 - царински формалности за ставање на стока на увид на царински органи,
 - спроведување на транзитна постапка,
 - шпедитерско работење,
 - царински дозволено постапување или употреба на стока,
 - царински постапки,
 - царински и други давачки,
 - нетарифни мерки и мерки на трговска политика и
 - царинска тарифа,
 - потекло на стока,
 - вредност на стока за царински потреби,
 - даноци, акцизи и даночна политика,
 - транспорт и транспортно осигурување и
 - изготвување и употреба на царинска декларација.
- (4) Вториот дел на испитот се состои од:
 - опис на индивидуален случај од областа на предметите од ставот (3) на овој член и
 - прашања кои треба кандидатот да ги одговори врз основа на анализата на случајот.

Член 16

- (1) Испитот се полага според програма во која се содржани градивото, прописите и литературата.
- (2) Програмата за полагање на испитот ја донесува министерот за финансии.

Член 17

- (1) Прашања за првиот и базите на практични примери за вториот дел на испитот од членот 15 од овој закон ги изготвуваат царински службеници кои имаат

најмалку десет години работно искуство во соодветната област определени од директорот на Царинската управа.

- (2) Комисијата од членот 30 на овој закон врши верификација и ажурирање на базите на прашања и базите на практични примери од ставот (1) на овој член најмалку двапати годишно.
- (3) При верификацијата Комисијата особено ги има предвид промените на прописите на кои е засновано прашањето, односно практичниот пример, бројот на кандидати кои го одговорале, успешноста во одговарањето на истите, како и други критериуми кои можат да влијаат на подобрувањето на квалитетот на базите од ставот (1) на овој член.
- (4) Врз основа на извршената верификација и ажурирање на базите на прашања и базите на практични примери, Комисијата одлучува најмалку 30% од прашањата и практичните примери да бидат изменети или целосно отстранети и заменети со нови од базите од ставот (1) на овој член.

Член 18

- (1) Комисијата од член 30 со решение утврдува дали кандидатот ги исполнува условите за полагање на испитот.
- (2) Против решението со кое е одбиено барањето за полагање на испитот може да се поведе управен спор пред надлежниот суд.

Член 19

- (1) Пред почетокот на полагањето на стручниот испит, Комисијата од член 30 го утврдува идентитетот на кандидатот со увид на лична карта.
- (2) На кандидатот за време на полагањето на првиот дел од испитот не му се дозволува користење на закони, закони со коментар и објаснување, мобилен телефон, преносни компјутерски уреди и други технички и информатички средства, претходно подготвени предмети и слично.
- (3) На кандидатот за време на полагањето на вториот дел од испитот му се дозволува единствено користење на водич за царинење на стоки и прирачник за пополнување на царинска декларација кои во електронска верзија се наоѓаат на компјутерот на кој кандидатот го полага испитот.
- (4) На кандидатот за време на полагањето на првиот и вториот дел од испитот не му се дозволува да контактира со други кандидати или лица освен со информатичарот од членот 14 став (9) од овој закон, во случај доколку има технички проблем со компјутерот.
- (5) Ако техничките проблеми со компјутерот бидат отстранети за пет минути испитот продолжува, а доколку не бидат отстранети во овој рок испитот само за тој кандидат се прекинува и ќе се одржи во рок од најмногу три дена од денот на прекинувањето на испитот.
- (6) Ако има проблеми со повеќе од пет компјутери и тие не бидат отстранети во рок од пет минути испитот се прекинува за сите кандидати кои го полагаат испитот и ќе се одржи во рок од најмногу три дена од денот на прекинувањето на испитот.
- (7) Доколку кандидатот при полагањето на првиот и вториот дел од испитот постапува спротивно од ставовите (2), (3) и (4) на овој член, нема да му се дозволи натамошно полагање на испитот во таа испитна сесија и му се изрекува забрана за полагање на стручен испит за лиценциран застапник во траење од три години, за што Комисијата од членот 30 од овој закон донесува решение против кое може да се поведе управен спор пред надлежен суд во рок

од 30 дена од денот на приемот на решението.

- (8) Во случаите од ставот (7) на овој член се смета дека кандидатот не го положил стручниот испит и истото се констатира во записникот за полагање на стручниот испит за лиценциран застапник.
- (9) Членовите на Комисијата, за време на полагањето на испитот, не смеат да се задржуваат подолго од пет секунди во непосредна близина на кандидатот кој го полага испитот, освен во случај на отстранување на технички проблем кога не смеат да се задржат подолго од пет минути.

Член 20

- (1) Ако во текот на полагањето на испитот настанат оправдани причини поради кои кандидатот не може да го продолжи полагањето на испитот (болест, породилно отсуство, школување во странство и слично), ќе се прекине испитот за определено време, кое не може да биде подолго од шест месеци.
- (2) Решение за продолжување на испитот донесува Комисијата од член 30 на овој закон, по молба на кандидатот. Молбата се поднесува во рок од осум дена од престанокот на причините за одлагање на испитот, но најдоцна во рок од шест месеци.
- (3) Ако кандидатот не поднесе молба за продолжување на испитот во рокот определен во ставот (2) на овој член ќе се смета дека испитот не го положил.
- (4) Против решението од ставот (2) на овој член, не е дозволена посебна жалба.
- (5) Во продолжувањето на испитот кандидатот не го полага оној дел од испитот што претходно веќе го полагал.

Член 21

- (1) Стручниот испит започнува со полагање на првиот дел (теоретскиот дел), а потоа на вториот дел (студиите на случај).
- (2) Вториот дел се полага во рок од најмалку 15 дена по успешното полагање на првиот дел.
- (3) Министерот за финансии го пропишува начинот на бодување на првиот и вториот дел од испитот.

Член 22

- (1) Првиот дел од испитот се полага по секој од предметите наведени во членот 15 став (3) од овој закон и содржи најмалку 60 прашања со пет опции за одбирање од кој едната е точна, две се слични, едната не е точна во мал обем (на неа се губат мал број поени) и една не е точна во голем обем (на неа се губат поголем број поени).
- (2) Доколку кандидатот не го положи првиот дел од испитот ќе се смета дека испитот не го положил.

Член 23

- (1) Вториот дел од испитот се состои од студија на случај засновани на предметите наведени во членот 15 став (3).
- (2) Прашањата кои се составен дел од студијата на случај е од областа на предметот на кој е заснована студијата на случајот и имаат десет можни опции на одговори од кои едната е точна, пет се слични и четири се различни.
- (3) Доколку кандидатот не го положи вториот дел од испитот, се упатува на поправен испит само за вториот дел од испитот.
- (4) Доколку кандидатот не го положи поправниот испит од ставот (3) на овој член, ќе се смета дека испитот не го положил во целост.

Член 24

- (1) Полагањето на првиот дел од стручниот испит се врши со одговарање на определен број прашања во вид на решавање на електронски тест на компјутер.
- (2) Прашањата од тестот, зависно од тежината, се вреднуваат со поени определени во тестот.
- (3) Полагањето на вториот дел од стручниот испит се врши со проучување на студијата на случај и одговарање на определен број прашања кои произлегуваат од студијата, во вид на електронско софтверско решение (во натамошниот текст: електронска студија на случај).
- (4) Прашањата од студијата на случај, зависно од тежината, се вреднуваат со поени определени во студијата на случај.
- (5) Прашањата содржани во тестовите за полагање на првиот дел на стручниот испит и нивните одговори, како и студијата на случај и прашањата кои произлегуваат од студијата и нејзините одговори се чуваат во единствениот електронски систем за полагање на стручниот испит, од член 14 став (2) на овој закон.
- (6) Електронскиот систем од ставот (5) на овој член содржи и јавно достапна база од најмалку 500 прашања за потребите на првиот дел од испитот, како и јавно достапна база од најмалку 100 студии на случај за потребите на вториот дел од испитот.
- (7) Во електронскиот систем е содржано и посочување на прописите и литературата во кои се содржани одговорите на прашањата од првиот дел од испитот и прописите и литературата за вториот дел од испитот.
- (8) Бројот на прашања и студии на случај во базите од ставот (6) на овој член се зголемува за 10% годишно, почнувајќи од 2015 година.
- (9) Резултатите од полагањето на првиот и вториот дел од испитот му се достапни на кандидатот на компјутерот на кој го полага испитот, веднаш по неговото завршување.

Член 25

- (1) На денот на полагањето на првиот, односно вториот дел од испитот, Комисијата му дава на кандидатот пристапен код, односно лозинка со кој му се одобрува пристап во електронскиот систем од членот 15 став (2) од овој закон.
- (2) По одобрувањето на пристапот, кандидатот добива електронски тест за првиот дел од испитот, односно електронска студија на случај за вториот дел од испитот, компјутерски генерирани, чија содржина по случаен избор ја одредува софтверот на електронскиот систем од членот 15 став (2) од овој закон и од базите од членот 17 од овој закон.
- (3) Првиот и вториот дел од испитот содржат упатство за начинот на решавање на истиот, за кое Комисијата дава појаснување, пред да започне полагањето на испитот.
- (4) Електронскиот систем за полагање на испитот не може да дозволи постоење на идентична содржина на електронскиот тест за првиот дел од испитот, односно електронската студија на случај за вториот дел од испитот во еден термин за повеќе од еден кандидат.

Член 26

- (1) Во случај на спреченост на спроведување на првиот или вториот дел од испитот поради причини што доведуваат до техничка неможност на

функционирање на електронскиот систем од членот 15 став (2) од овој закон, полагањето на испитот се прекинува.

- (2) Доколку причините од ставот (1) на овој член ќе се отстранат во рок од 60 минути од прекинувањето на испитот, истиот продолжува веднаш по нивното отстранување.
- (3) Доколку причините од ставот (1) на овој член не се отстранат во рокот од ставот (2) на овој член, испитот се презакажува за друг термин.

Член 27

- (1) Вкупното траење на времето определено за одговарање на прашањата од првиот дел од тестот за полагање на испитот изнесува 120 минути.
- (2) Се смета дека испитот го положил оној кандидат кој со точни одговори на прашањата од тестот постигнал најмалку 70% од вкупниот број предвидени позитивни поени.

Член 28

- (1) Вкупното траење на времето определено за одговарање на прашањата од вториот дел од тестот за полагање на испитот изнесува 60 минути.
- (2) Се смета дека испитот го положил оној кандидат кој со точни одговори на прашањата од тестот постигнал најмалку 70% од вкупниот број предвидени позитивни поени.

Член 29

На барање на кандидатот, Комисијата од членот 30 на овој закон го информира за направените грешки во тестот за полагање на стручниот испит, со овозможување непосреден увид во тестот.

Член 30

(1) Стручниот испит за лиценциран застапник го спроведува Комисија која ја формира директорот на Царинската управа.

(2) Комисијата од ставот (1) на овој член се состои од претседател, седум члена и нивни заменици, од кои претседателот и четири члена се претставници на Царинската управа, два се претставници на здружението на застапници и еден претставник на Министерството за информатичко општество и администрација, кои се определуваат за период од две години.

(3) На претставниците од став (2) на овој член за секоја одржана испитна сесија им следува паричен надоместок, во износ од една четвртина од просечната нето плата во Република Македонија, за што Царинската управа донесува решение.

Член 31

- (1) За полагањето на стручниот испит кандидатот се оценува со оцена: „го положи испитот“ или „не го положи испитот.“
- (2) За положен стручен испит за лиценциран застапник се издава уверение, кое го потпишува претседателот на Комисијата.
- (3) Формата и содржината на уверението од став 2 на овој член го пропишува министерот за финансии.

Член 32

- (1) Тестовите и студијата на случај се користат и се даваат на кандидатот само за време на полагањето на стручниот испит.
- (2) Материјалите од одржаните испити, особено хартиените верзии од тестовите и студиите на случај за полагање на стручниот испит и специмените за проверка на точноста на одговорите на тестот и студиите на случај, како и снимките од одржаните испити се чуваат во Царинската управа.
- (3) Министерот за финансии формира Комисија за ревизија на одржаните испити, која во својата работа ги користи материјалите од ставот (2) на овој член и во која, покрај другите членови членува и информатичар од Министерството за информатичко општество и администрација.
- (4) На членовите на комисијата од ставот (3) на овој член им следува паричен надоместок, кој на годишно ниво изнесува една четвртина од просечната нето плата во Република Македонија, за што Министерството за финансии донесува решение. Средствата за исплата на паричниот надоместок за претставниците од став (3) на овој член се врши од надоместокот определен во член 13 став (2) од овој закон.
- (5) Комисијата од ставот (3) на овој член се состанува по секоја одржана испитна сесија и врши ревизија на начинот на спроведување на испитот, вклучувајќи и дали испитот го полагаат кандидати кои ги исполнуваат условите за полагање на испитот согласно член 13 од овој закон, за што доставува извештај до министерот за финансии.
- (6) Комисијата има право да изврши ревизија и на начинот на спроведување на испитите одржани во последните пет години до денот на одржувањето на состанокот на комисијата, но не порано од денот на примената на овој закон.
- (7) Доколку Комисијата утврди нерегуларности во спроведувањето на испитот од страна на поединци во смисла на членот 19 од овој закон, предлага одземање на уверението од членот 31 став (2) од овој закон.
- (8) Министерството за финансии донесува решение за одземање на уверението врз основа на предлогот на Комисијата во рок од три дена од приемот на предлогот.
- (9) Против решението од ставот (7) на овој член може да се поведе управен спор пред надлежен суд во рок од 30 дена од приемот на решението.

Член 33

- (1) Царинската управа еднаш на две години самостојно или во соработка со здружението на застапници организира и спроведува дополнителна обука за лиценциран застапник.
- (2) За посетување на дополнителна обука за лиценциран застапник се плаќа надоместок во висина на реалните трошоци за нејзино спроведување.
- (3) Програмата за спроведување на дополнителната обука на лиценциран застапник и висината на надоместокот од став (2) на овој член ги пропишува министерот за финансии.

VI. ЕВИДЕНЦИЈА, ОБРАБОТКА И ЗАШТИТА НА ПОДАТОЦИ

Член 34

- (1) Царинската управа во согласност со прописите со кој се уредува заштитата на личните податоци собира, евидентира, обработува и заштитува и чува лични и други податоци за лицата кои посетувале претходна обука или дополнителна обука или кои полагаат стручен испит за лиценциран застапник, како и за

- имателите на одобренија за овластени царински застапници и за лиценцираните застапници.
- (2) Евиденцијата за лицата од став (1) на овој член се води согласно Законот за општата управна постапка и ги содржи податоци за име, презиме, единствен матичен број, адреса на живеење, контакт телефон и адреса на електронска пошта/назив, седиште и единствен даночен број, контакт телефон и адреса на електронска пошта.
 - (3) Царинската управа воспоставува и одржува соодветни технички и организациски мерки за обезбедување, тајност и заштита на обработката на личните податоци содржани во евиденцијата од ставот (1) на овој член, согласно прописите за заштита на личните податоци.

Член 35

- (1) Обработката на личните податоци во централната база на податоци на Царинската управа се врши во согласност со прописите за заштита на личните податоци.
- (2) Личните податоци се собираат и се користат единствено за целите на овој закон. Собраните лични податоци треба да бидат точни и редовно да се ажурираат.
- (3) Царинската управа претставува контролор во однос на обработката на личните податоци содржани во централната база на податоци согласно прописите за заштита на лични податоци.
- (4) Лицето на кое се однесуваат личните податоци има право на пристап до своите податоци кои се обработуваат во централната база на податоци и доколку е потребно, има право на исправка, бришење или блокирање на личните податоци во согласност со прописите за заштита на лични податоци.
- (5) Сите барања за остварување на правото на пристап, исправка, бришење или блокирање на личните податоци се поднесуваат до надлежната организациона единица на Царинската управа која ги обработува истите.
- (6) Кога одобрението/лиценцата се одземени, личните податоци се чуваат 1 година по конечното завршување на постапката на одземање.

VII. НАДЗОР И КОНТРОЛА

Член 36

- (1) Надзор и контрола над работењето на овластените царински застапници и лиценцираните застапници врши Царинската управа.
- (2) Царински орган може да влегува во деловни простории на овластен царински застапник во текот на работното време, со цел спроведување на надзор и контрола на неговото работење и работењето на лиценцираните застапници кои се вработени кај него.
- (3) За наодите од извршената контрола од став (1) на овој член царинскиот орган изготвува записник за извршена контрола.

Член 37

- (1) Одговорното лице на овластениот царински застапник и лиценцираниот застапник се должни веднаш на прво барање на царинскиот орган кој ја спроведува контролата од член 36 на овој закон да одговорат на сите прашања во однос на преземените дејствија заради застапување, како и

да ги приложат бараните документирано докази и да овозможат преглед на истите без разлика на тоа во каков облик се чуваат.

- (2) Кога деловните евиденции и други документи овластениот царински застапник и лиценцираниот застапник ги чуваат во електронска форма, царинскиот орган има право на пристап до базата на податоци на компјутерскиот систем, како и право да побара да бидат изготвени и да му бидат приложени сите документи или декларации што би ги потврдиле податоците што се чуваат во електронска форма.
- (3) Царинскиот орган може да направи копии или да користи извадоци од сите документи што произлегле согласно со одредбите на овој член.

VIII. ПРЕКРШОЧНИ ОДРЕДБИ

Член 38

За водење на прекршочна постапка и изрекување на прекршочна санкција и посебна прекршочна мерка за сторен прекршок од овој закон, исклучива надлежност има прекршочниот орган утврден со Законот за Царинската управа.

Член 39

За прекршокот од член 45 на овој закон се води постапка на порамнување.

Член 40

(1) Кога царинскиот службеник ќе утврди дека е сторен царински прекршок од членот 45 на овој закон, на сторителот ќе му врачи мандатен платен налог во износ од 25 евра во денарска противвредност.

(2) Ако сторителот доброволно не ја плати глобата во рок од осум дена од врачувањето на мандатниот платен налог, истиот има сила на извршна исправа и царинскиот службеник ќе го достави до органот надлежен за присилно извршување за негово извршување.

(3) Сторителот кој што со заминување заради престој во странство би можел да го одбегне плаќањето на глобата, е должен веднаш да ја плати глобата изречена со мандатниот платен налог.

(4) Царинскиот службеник надлежен за покренување на прекршочна постапка може привремено да ги одземе патната исправа или личната карта за странец и возачката исправа, додека не биде доставен доказ дека глобата е платена, но најдолго осум дена од денот на одземањето.

(5) Овластените царински службеници се должни да водат евиденција за издадените мандатни платни налози од ставот (1) на овој член и за исходот на покренатите постапки.

(6) Во евиденцијата од ставот (5) на овој член се собираат, обработуваат и чуваат следните податоци: име и презиме, односно назив на сторителот на прекршокот, живеалиште, односно престојувалиште, седиште, вид на прекршокот, број на мандатниот платен налог кој му се издава и исходот на постапката.

(7) Личните податоци од ставот (6) на овој член се чуваат пет години од денот на внесување во евиденцијата.

(8) Формата и содржината на мандатниот платен налог ги пропишува министерот за финансии.

Член 41

- (1) Прекршочна постапка по прекршоците од овој закон не може да се поведе ако поминале повеќе од пет години од денот на извршување на прекршокот.
- (2) Застареноста се прекинува со секое дејствие на надлежниот орган што се презема заради гонење на сторителот на прекршокот. Со секое прекинување на рокот застареноста почнува одново да тече, но прекршочната постапка не може да се поведе, ниту натаму да се води по истекот на десет години од денот кога е сторен прекршокот.

Член 42

- (1) Глоба во износ од 5.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на трговско друштво или трговец поединец, ако без одобрение врши работи на застапување во царински постапки (член 3 став 1).
- (2) Глоба во износ од 30% од одмерената глоба на трговското друштво или трговец поединец ќе му се изрече и на одговорното лице во трговското друштво или трговец поединец за дејствијата од ставот (1) на овој член.

Член 43

- (1) Глоба во износ од 2.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на овластениот царински застапник, ако:
 - а) вршењето на работи на застапување во царински постапки го довери на лице кое не е лиценциран застапник (член 3 став 2); или
 - б) во утврдениот рок не ја извести Царинската управа за секоја промена која се однесува на исполнување на условите од член 6 на овој закон кои се релевантни за издавање или одземање на одобрението за вршење на работи на застапување или лиценцата за вршење на застапување.
- (2) Глоба во износ од 30% од одмерената глоба на овластениот царински застапник ќе му се изрече и на одговорното лице кај овластениот царински застапник за дејствијата од ставот (1) на овој член.

Член 44

Глоба во износ од 1.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на физичко лице кое без лиценца издадена од Царинската управа врши работи на застапување во царински постапки (член 7 став 1).

Член 45

Глоба во износ од 25 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на лиценциран застапник ако:

- а) во определениот рок не ја врати издадената легитимација во случаите од член 12 на овој закон;
- б) работејќи како лиценциран застапник на себе не ја носи издадената легитимација (член 8 став 3);
- в) на барање на царински службеник веднаш не достави на увид документи потребни за утврдување на неговиот статус (член 37).

Член 46

(1) Глоба во износ од 5.000 евра во денарска противвредност ќе се изрече на овластеното правно лице кое технички го спроведува испитот од членот 14 став (2) од овој закон доколку не го снима, не го емитува во живо на веб страницата на Царинска управа и доколку не ја постави снимката од целиот испит на веб страницата Царинската управа согласно со членот 14 ставот (7) на овој закон.

(2) Глоба во износ од 10.000 евра во денарска противвредност ќе се изрече на овластеното правно лице кое технички го спроведува испитот од членот 14 став (2) од овој закон доколку не го блокира радио фреквенцискиот опсег во просторијата за полагање на испитот.

(3) Со глоба од 2000 до 3000 евра денарска противвредност ќе се казни одговорното лице од членот 14 став (2) од овој закон кое ќе дозволи да полага кандидат кој не ги исполнува пропишаните услови од овој закон.

Член 47

(1) Глоба во износ од 500 до 750 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на овластениот претставник од членот 14 став (9) од овој закон, доколку постапи спротивно на член 19 став (9) на овој закон.

(2) Глоба во износ од 5.000 евра во денарска противвредност ќе се изрече на овластената институција која го спроведува испитот од членот 14 од овој закон, доколку не го прекине испитот согласно со членот 19 ставови (5) и (6) од овој закон.

(3) Глоба во износ од 2000 до 3000 евра во денарска противвредност ќе им се изрече на овластените претставници од членот 14 став (10) од овој закон ако дозволат кандидатот да постапи спротивно од член 19 ставови (2), (3) и (4) од овој закон.

(4) Глоба во износ од 100 до 200 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на кандидатот кој постапува спротивно од член 19 ставови (2), (3) и (4) од овој закон.

(5) Со глоба од 2000 до 3000 евра во денарска противвредност ќе се казнат членовите на комисијата од член 32 став (3) од овој закон доколку утврдат неправилности во спроведувањето на испитот, а за тоа не го известат министерот за финансии.

Член 47-а

Одмерувањето на висината на глобата за правно лице и трговец поединец се врши согласно Законот за прекршоците.

47-6

(1) Глоба во износ од 25 до 50 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на овластено службено лице во Царинската управа кое во роковите од член 5 став (3) и член 7 став (4) од овој закон не издаде одобрение за вршење на работи на застапување во царинските постапки, односно лиценца за вршење на застапување во царинските постапки, по поднесено уредно барање кон кое се приложени сите потребни докази.

2) Глоба во износ од 25 до 50 евра во денарска противвредност ќе се изрече на овластеното службено лице во Царинската управа ако не ги побара доказите по службена должност во роковите утврдени во член 5 став (5) и член 7 став (6) од овој закон.

(3) Глоба во износ од 25 до 50 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на овластеното службено лице од надлежниот јавен орган од кој се побарани доказите ако не ги достави бараните докази во роковите утврдени во член 5 став (6) и член 7 став (7) од овој закон.

4) За прекршоците од ставовите (1), (2) и (3) на овој член прекршочна постапка води и прекршочна санкција изрекува надлежен суд.“

Член 48

(1) На овластен царински застапник на кој два пати правосилно во рок од три години му е изречена прекршочна санкција за сторен прекршок од членовите 42 и 43 на овој закон, може да му се изрече посебна прекршочна мерка забрана за вршење на работи на застапување во царински постапки во период од триесет дена.

(2) На лиценциран застапник кој два пати во рок од три години му е изречена прекршочна санкција за сторен прекршок од членот 45 на овој закон, може да му се изрече мерка забрана за работење како лиценциран застапник во период од триесет дена.

IX. ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 49

Поблиските прописи предвидени со овој закон ќе се донесат во рок од шест месеци од влегувањето во сила на овој закон.

Член 50

(1) Лицата кои се стекнале со одобрение за вршење на работи на застапување во царинските постапки до денот на влегувањето во сила на овој закон се должни во рок од една година од влегувањето во сила на овој закон да ги исполнат условите од член 5 на овој закон и да поднесат барање до Царинската управа за издавање на одобрение согласно овој закон.

(2) На лицата кои нема да постапат согласно став (1) на овој член ќе им престане важноста на издаденото одобрение.

Член 51

- (1) Лицата кои се стекнале со лиценца за вршење на застапување во царинските постапки до денот на влегувањето во сила на овој закон се должни во рок од една година од влегувањето во сила на овој закон да ги исполнат условите од член 7 ставови (2) и (3) точка а) на овој закон и да поднесат барање до Царинската управа за издавање на лиценца согласно овој закон, а условите од член 7 став (3) точка б) се должни да ги исполнат во рок од една година од денот на пристапување на Република Македонија во Европската унија.
- (2) На лицата кои нема да постапат согласно став (1) на овој член ќе им престане важноста на издадената лиценца и ќе треба во рок од осум дена од истекот на рокот од став 1 на овој член да ја врати издадената идентификациска картичка (легитимација на лиценциран застапник).

Член 52

Со денот на влегувањето во сила на овој закон, престануваат да важат одредбите на членовите 6, 264-а, 264-б, 264-в и 264-г од Царинскиот закон („Службен весник на Република Македонија“ број 39/2005; 4/2008; 48/2010; 158/2010; 44/2011; 53/2011, 11/2012, 171/2012 и 187/2013).

Член 53

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Службен весник на Република Македонија бр.154/15 од 4.09.2015

Член 13

Одредбите на член (7) став (3) точката б) утврдени во член 3 од овој закон не се применуваат за лицата кои ќе остварат право на пензија во рок од десет години од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Член 15

„Одредбите на членовите од 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32 и 33 од Законот за вршење на работи за застапување во царинските постапки („Службен весник на Република Македонија“ број 180/14) нема да се применуваат до 1 јуни 2016 година.“

Член 16

Започнатите постапки по жалба согласно Законот за вршење на работи за застапување во царинските постапки („Службен весник на Република Македонија“ број 180/14), до денот на влегувањето во сила на овој закон ќе се завршат согласно законот по кој биле започнати.

Предметите во второстепена управна постапка по кои одлучувал министерот за финансии или од него овластено лице, а по кои е поведен управен спор до денот на влегувањето во сила на овој закон, ќе се завршат согласно законот по кој била започната постапката.

Службен весник на Република Македонија бр.192/15 од 5.11.2015 година

Член 14

Подзаконскиот акт утврден со овој закон ќе се донесе најдоцна во рок од 30 дена од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Член 15

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“, освен одредбите од член 1 со кој се менува член 14, член 2 со кој се менува член 17, член 3 со кој се менува член 19, член 4 со кој се менува член 30 и член 5 со кој се менува член 32, од овој закон, кои ќе отпочнат да се применуваат од 1 јуни 2016 година.

Службен весник на Република Македонија бр 23/16 од 10.2.2016 година

Член 9

Започнатите постапки до денот на отпочнување на примената на овој закон ќе завршат согласно законот по кој биле започнати.

Член 10

Одредбите од член 5 ставови (2), (5) и (6) утврдени во член 1 на овој закон, член 6 утврден во член 2 од овој закон, член 7 ставови (6) и (7) утврдени во член 3 на овој закон, член 9 утврден во член 4 од овој закон, член 32 став (8) утврден во член 6 од овој закон, член 34 став (2) утврден во член 7 од овој закон и член 47-б утврден во член 8 од овој закон ќе се применуваат со отпочнувањето на примената на Законот за општата управна постапка согласно член 141 од Законот за општата управна постапка („Службен весник на Република Македонија“ бр. 124/15).